

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suaui Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt VIII. Decretum de Indulgentijs digestum & comprobatum ante reditum ad Seßionem; & quae ratio sit habita de Cruciatis. Alterum decretum de ciborum discrimine, de ieiunijs, & de festis diebus. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11718

Decretum de Indulgentijs digestum & comprobatum ante reditum ad Sessionem; & que ratio sit habita de Cruciatu. Alterum decretum de ciborum discrimine, de ieiunijs, & de festis diebus. Tertium de Catechismo, de Indice librorum, de Breuario, de Missali. Quartum de loco Oratorum. Quintum de observatione Decretorum quæ à Synodo confecta fuerant. Sextum de recitandis Decretis, firmatis in Synodo Pauli & Iulij; & de fine Concilij. Acclamationes subsequente, & titulus per eas Pontifici tributus. Subscriptiones quorum hominum, & quot, & quâ varietate & prudentiâ.

Acta Palæotici, Salmanticensis, & arcis Ælia; litteræ Iadrensis 6. Decembris, & Legatorum ad Borrom. 3. & 6. Decembris 1563.

Egressis è Sessione Patribus, exarsit vt cum maximè à vniuersale desiderio, vt aliqua de Indulgentijs decisio prodiret, ne videretur prior ex articulis Catholicis à Luthero oppugnatis debilior fuisse compertus, adeoque à propugnatoribus destitutus. Solus Moronus auctor erat vt omitteretur, aut veritus, ne contentioni, adeoque dilationi daretur ansa; aut ratus, vt dicebat, honestius fore silentium, quàm ieiunam illius tractationem. Oportuit tamen communi iudicio cedere, in quod duo Purpurati, & omnes Oratores conueniebant. Decretum itaque à viris peritissimis, & studij apparatu, quod multis in locis, & plures annos præcesserat, eadem nocte digestum fuit, formulâ contradictionibus haud obnoxia. Et primo manè in cœtu ferè generali perlectum. Primus Legatus in sua sententia, sed omnes reliqui in opposita persistere: quare comprobatum illud fuit. Solum cum ibi vetaretur, ne certæ taxarentur eleemosynæ ad Indulgentias consequendas, & ne suspenderentur diplomata, Episcopus Salmanticensis proposuit Lotharingo, per Decretum damnari id quod in Cruciatu à Rege Catholico usurpabatur. Quod si eiusmodi consuetudo praua fuisset, eam postea cognitum ac sublatum iri à Pontifice cum alijs, pro eo quod vniuersè statuebatur in Decreto, non tamen hoc dedecus ac decrementum Regi à Synodo esse inferendum: cumque postulatio Lunensis accederet, ea verba sublata sunt. Atque id fortasse postremum illud fuit, quod Lunensis duritiem emollijt, ne conclusioni reluctaretur, vnde non parum splendoris ademptum fuisset, nec parum amaroris iniectum illius actionis lati-

lætitia. Itum deinde serius est, ob hanc interpositam moram, ad Sessionem absoluendam. Sacrificium ad Aram obtulit Nicolaus Maria Caracciolus Catanensis Episcopus, & absque reliquis ceremonijs, quippe quod præcedentis functionis continuatio habebatur. Decretum de Indulgentijs primo loco recitatum est in hanc sententiam.

1563.

2 *Cum potestas conferendi Indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit; atque huiusmodi potestate, diuinitus sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa vsa fuerit: sacrosancta Synodus Indulgentiarum vsus Christiano populo maxime salutare, & sacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet & præcipit; eosq; anathemate damnat, qui aut inuitiles esse asserunt; vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant. In his tamen concedendis moderationem, iuxta veterem & probatam in Ecclesia consuetudinem, adhiberi cupit; ne nimiam facilitate ecclesiastica disciplina eneruetur. Abusus verò, qui in his irrepsérunt, & quorum occasione insigne hoc Indulgentiarum nomen ab hæreticis blasphematur, emendatos & correctos cupiens, presenti Decreto generaliter statuit, prauos quæstus omnes pro his consequendis, unde plurima in Christiano populo abusu causa fluxit, omnino abolendos esse. Ceteros verò, qui ex superstitione, ignorantia, irreuerentia, aut aliunde quomodocumque prouenerunt, cum ob multiplices locorum & prouinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas commode nequeant specialiter prohiberi; mandat omnibus Episcopis, vt diligenter quisque huiusmodi abusus ecclesiæ suæ colligat, eosq; in prima Synodo prouinciali referat: vt aliorum quoque Episcoporum sententiâ cogniti, statim ad summum Romanum Pontificem deferantur: cuius auctoritate & prudentiâ, quod Vniuersali Ecclesiæ expediet, statuatur; vt ita sanctarum Indulgentiarum munus piè, sanctè, & incorruptè omnibus fidelibus dispensetur.*

3 *Addebatur aliud Decretum; vbi per speciem legis confirmabantur consuetudines, ac sanctiones Ecclesiæ, quæ ab hæreticis impugnantur. Insuper hortatur sancta Synodus, & per sanctissimum Domini nostri atque Saluatoris aduentum Pastores omnes obtestatur, vt tamquam boni milites illa omnia, quæ sancta Romana Ecclesia, omnium ecclesiarum mater & magistra, statuit, nec non ea, quæ tam in hoc Concilio, quàm in alijs Oecumenicis statuta sunt, quibuscumque fidelibus sedulo commendent; omnique diligentia vtantur, vt illis omnibus, & ys præcipuè sint obsequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, vt ciborum delectus, & ieiunia; vel etiam quæ faciunt ad pietatem augendam, vt dierum festorum deuota & religiosa celebratio; admonentes populos crebro, obedire Præpositis suis: quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui verò contemnunt, Deum ipsum ultorem sentient.*

Pars III.

PPPPP

Sacro-

1563.

Sacro sancta Synodus in secunda Sessione, sub Sanctissimo Domino nostro Pio Quarto celebrata, delectis quibusdam Patribus commisit, ut de varijs censuris, ac libris, vel suspectis vel perniciosis, quid factum opus esset, considerarent; atque ad ipsam sanctam Synodum referrent: audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impositam esse, nec tamen, ob librorum varietatem & multitudinem distincte & commode posuit a sancta Synodo diiudicari; precipit, ut quidquid ab illis prestitum est, Sanctissimo Romano Pontifici exhibeatur: ut eius iudicio atque auctoritate terminetur, & euulgetur. Idemq; de Cathecismo a Patribus, quibus illud mandat fuerat, & de Missali & Breuiario fieri mandat.

Declarat sancta Synodus, ex loco assignato Oratoribus, tam Ecclesiasticis quam secularibus, in sedendo, incedendo, aut quibuscumque alijs actibus, nullum cuiquam eorum factum fuisse preiudicium; sed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerumpublicarum, ac Principum suorum iura, & prerogatiuas illasas & saluas esse, in eodemq; permanere, prout ante presens Concilium reperiebantur.

Subsequebatur Decretum, constat verbis excogitatis ac perpenis solerti studio a duobus Cardinalibus non Legatis, & a duobus doctissimis Episcopis Antonio Augustino Leridensi, & Didaco Couarruuia Ciuitatensi, de Synodi executione: & erat huiusmodi.

Tanta fuit horum temporum calamitas, & hereticorum inueterata militia, ut nihil tam clarum in fide nostra asserenda umquam fuerit, aut tam certo statutum, quod non humani generis hoste suadente, illi errore aliqua contaminauerint. Eapropter sancta Synodus id potissimum curauit, ut precipuos hereticorum nostri temporis errores damnaret & anathematizaret; veramq; & Catholicam doctrinam traderet & doceret, prout damnauit, anathematizauit, & definiuit. Cumq; tamdiu tot Episcopi, ex varijs Christiani orbis prouincijs euocati, sine magna gregis sibi commissi iactura, & uniuersali periculo, ab ecclesijs abesse non possint, nec ulla spes restet, hereticos, toties, fide etiam publica, quam desiderauerunt, inuitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius aduenturos, ideoq; tandem huic sacro Concilio finem imponere necessi sit: superest nunc, ut Principes omnes, quod facit, in Domino moncat, ad operam suam ita prestandam, ut que ab ea decreta sunt, ab hereticis deprauari aut violari non permittant; sed ab his & omnibus deuote recipiantur, & fideliter obseruentur. Quod si in his recipiendis aliqua difficultas oriatur, aut aliqua inciderint, que declarationem, quod non credit, aut definitionem postulant, prater alia remedia in hoc Concilio instituta, confidit sancta Synodus, Beatissimum Romanum Pontificem curaturum, ut vel euocatis ex illis presertim prouincijs, unde difficultas orta fuerit, ipsos, quos eisdem

eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilij generalis celebratione, si necessarium iudicauerit, vel commodiore quacumque ratione, ei visum fuerit, prouinciarum necessitatibus pro Dei gloria, & Ecclesie tranquillitate consulatur. Quæ postrema sunt addita Oratore Hispano postulante, qui difficulter consensisset conclusioni, nisi nouo Concilio aliquis aditus relinqueretur.

1563

7 His Decretis concorditer sunt assensi, excepto Decreto de Indulgentijs, ob verba petente Lunensi deleta; quæ vt redderentur, postularunt viginti Præsules, ex quibus plerique Hispani, quibus Cruciarum consuetudo displicebat. Sed hi præ alijs erant pars modica.

Tum proposita fuit sanctio vt legerentur omnia Decreta, quæ tum Paulo, tum Iulio Pontifice confecta fuerant, & ad dogmata & ad mores spectantia: idque vniuersè placuit Patribus, & peractum est.

Suavis hinc ita loquitur. *Iidem Galli, qui aliàs tam efficaciter petierant vt declararetur, Concilium esse nouum, & cum antegresso Pauli & Iulij minimè continuatum, supra reliquos conabantur, vt quacumque dubitandi ratio tolleretur, quin omnia Acta, ab anno 1545. vsque ad finem, eiusdem essent Synodi. Ita contingit in rebus non modo humanis, sed in ijs etiam, quæ pertinent ad Religionem, vt mutata vtilitate mutetur credulitas. Cum igitur omnes in idem signum spectarent, decretum tantummodo fuit, vt ea simpliciter legerentur, nec quidquam aliud diceretur: hoc etiam pacto Synodi vnitas apertissime palam fiebat, & difficultas adimebatur, quæ suborta esset, si confirmationis verbum vsurparetur, relicta singulorum arbitria facultate existimandi, an ex illorum lectione conficeretur, ea fuisse confirmata, an rata fuisse declarata; an etiam inde deduci, vnicam esse sanctam Synodum, quæ illa confecit & quæ eadem legit. Quemadmodum fieri non potest, vt homini mens adeo distorta insit, quæ eodem tempore manifesta contradictioni acquiescat, ita par esse videretur, fieri quoque non posse, vt homo os aut calamum habeat, quæ vnâ eademque periodo manifestò repugnantia pronuntiet. Verum, id homini accidere posse, satis patet in Suauis, nisi quantum immoderata perturbatio animi rationem adimit homini, adeoque efficit, ne remaneat homo. Affirmat ille, modum illum fuisse vsurpatum, quo omnis dubitatio amoueretur, quin vniuersa ea Synodus esset vnâ: simulque affirmat, adhibitum fuisse illum modum, vt id in anticipi, & in iudiciorum varietate relinqueretur. Quod autem postea dicit, in rebus ad religionem spectantibus mutata vtilitate credulitatem mutari, licuit id ipsi arguere ex proprio ipsius experimento. Id.*

P P P P P 2

addo,

1563.

addo, quod si ille animaduertisset, ea verba compressisset, ne ab eadem vipera veneni sui remedium extrahi posset. Vbi hæc ipsius enuntiatio vera foret, eiusdem machina funditus euerteretur. Etenim hinc argui liceret, cum in comperito nobis sit, à prudentiori ac nobiliori parte Reipublicæ Christianæ & Orbis terrarum, fidem retineri in Religione Catholica, & Romani Pontificis auctoritate, huiusmodi fidem experimento comprobari tamquam magis accommodatam communi hominū vtilitati, quàm contrariam: vnde pateret, hanc Religionem & hanc auctoritatem non esse iugum intolerabile, sicut ille eam describit, sed idoneum ad civilem felicitatem instrumentum. Quod attinet ad rem ipsam, profectò religiosissimi Patres Gallici tam contumeliosum epiphonema neutiquam merentur; & vbi cuncta reliqua responsioni deficerent, Galli, qui nouam conuocationem postularant, vt in dubium vocarent articulos iam sancitos, non fuerant Episcopi Gallici, sed Oratores Gallici; hi verò nimis etiam in hac sententia obduruerunt, vt Suauis, & nos postea narrabimus. Prætermitto, an ea Synodus noua fuerit, an veteris continuatio, articulum non esse; qui per se solus fidem variaret, sicuti pro certo assumit Suauis. Etenim tametsi duo sint Concilia, si vtrumque obtinet auctoritatem, cunctæ illorum definitiones erunt fidei dogmata, perinde ac si vnicum esset. Atque idcirco interrogatus Cæsar^b paucis antè diebus à suis Oratoribus, quid ipsi acturi essent, si rursus oriretur controuersia inter Hispanos & Gallos, essetne ea Synodus continuatio, an noua conuocatio, illis iniunxit, vt Patres quâ par erat modestiâ hortarentur, ne inutilem huiusmodi articulum declararent: quod si tamen eius habenda esset declaratio, maioris partis auctoritatem sequerentur.

^b Littere Cæsar^b factis ad Oratores 19 Nouembris, que Tridentum peruenere 27. Nouembris 1563.

Narrationem prosequamur. Rogati denique sunt Patres, num esset ipsorum voluntas, vt Synodus terminaretur, & vt Legati nomine Synodi Decretorum omnium confirmationem peterent à Romano Pontifice. Narrat Suauis, sententias hac de re non fuisse pro more dictas singulatim, sed responsum ab omnibus simul redditum, *Placet*. Oppositum non solum legitur in Actis authenticis, sed in quodam vulgato & auctoritate digno commentario, qui non potuit absque negligentia Suauis notitiam fugere. Fuit hic Diarium Seruantij, qui adfoit, & Massarello, qui à secretis erat Synodo, dabat operam: Massarello verò, vt ille narrat, cum scribis de more Patres sententiam rogauit. Quin in distincta huiusce rei narratione Seruantius scribit, vnum ex Patribus repugnasse confirmationis postulato, & à primo Legato id ipsum fuisse altâ voce relatum,

tum, dum testificaretur Patribus, vt mos erat, Decretum fuisse comprobatum. Acta per typos vulgata Antuerpiæ anno 1564. dicunt, tres ex Patribus; sed re ipsa testis præfens, sicut euenire solet, magis veridicus fuit, cum verè vnus tantummodò contradixisset, pro eo quod constat ex Actis in Arce Ælia feruatis, nimirum Granatensis, qui respondit, *Placet vt Synodus absoluat, sed confirmationem non peto*. Quod fortasse dixit, arbitratus, Synodum fuisse confirmatam, quantum satis erat, auctoritate Legatorum, quos Pontifex miserat, & mandatis, quæ illis tradiderat de rebus postea statutis. Sed occasio vnde is, qui Acta typis edidit Antuerpiæ, tres loco vnus posuerit, orta est ex eo, quòd cum omnes simpliciter respondissent decreto, *Placet*, tres aduersus Granatensem dixerunt, *Confirmationem tamquam necessariam peto*, qui tres Hispani fuere, insignis Antonius Augustinus Episcopus Leridentis, Bartholomæus Sebastianus Episcopus Pattenfis, & Petrus Consalvus de Mendoza Salmanticensis. Et sanè de hoc Decreto non tamquam de tumultuoso, sed tamquam de concordia mentionem facit Andreas Morosinus * in historia Reipublicæ Venetæ. Libro 8.

9 Cuncta monumenta, quæ commemoravi, de hac Synodi conclusione conueniunt in affirmanda communi lætitia animique voluptate, omnem expectationem longè supergressa; adeò vt ora lacrymis rorantia vndique visa fuerint, & nonnulli, qui Synodo durante aliquam inter se alienati animi quasi rubiginem præ se tulerant, tunc veluti milites eiusdem exercitus, qui cum palma redueantur, fraternâ charitate se mutuo amplexarentur. Perductum ad exitum animaduertebant post decimumoctauum annum opus tot laboribus spinosum, tot difficultatibus arduum, tot fructibus locuples: quæ omnia non concipi, nedum explicari possunt, nisi tota narratio relegatur; imò ne hoc quidem pacto: nam sicut in pictura, ita in scriptura, quantum tenuiora interdum augentur, tantum maxima semper decrescunt.

10 Accesserunt communi gaudio festæ acclamationes. Hæ à Lotharingo compositæ, pro more veterum Synodorum, & ab eodem præcinente, sunt editæ, tamquam à præcipuo in eo Senatu, cui reliquorum Patrum chorus respondebat.

In illis preces Deo fundebantur, vt felicitas concederetur Pio IV. qui ab eodem Lotharingo nominabatur *Pontifex sanctæ & Vniuersalis Ecclesiæ*, adeoque visum est, ab eo illi tribui prærogatiuam supra Ecclesiam vniuersalem, quæ ab eodem & à Gallis fuerat impugnata: postea, vt requiete fruerentur animæ Pauli III. Iulij III. Caroli

1563. roli V. aliorumque Regum defunctorum, qui opem Synodo contulerant. Annos plurimos auspicati sunt Serenissimo Imperatori Ferdinando semper Augusto, Orthodoxo, & pacifico, aliisque Regibus, Rebuspublicis, & Principibus, qui rectam fidem seruabant, generatim solum nominatis, ad euitandas infaustas æmulationes prioris loci, quæ difficultatem nunc afferunt commercio non tantum inter homines, sed inter voces. Grates Deo peractæ sunt, eiusque beneficia postulata Legatis, Reuerendissimis Cardinalibus, Illustrissimis Oratoribus. Postea datæ sunt Deo preces, ut sanctissimis Episcopis, veritatis præconibus, longam vitam, felicem reditum, & perpetuam memoriam largiretur. Omnes Fidem, & obseruantiam Tridentinorum Decretorum professi sunt. Inuocarunt Christum Sacerdotem supremum, & inuiolatam Dei Parentem, & omnes Sanctos, & anathema hæreticis dixerunt.

Huic gaudiorum dulcedini Suavis aliquid sui fellis inspergit, duobus obiectis. Alterum est, huiusmodi acclamationes in antiquis Concilijs fieri ex impetu alicuius Episcopi, non autem præconceptas, sicuti ibi factæ sunt, sed prout a sancto Spiritu impellebantur. Ego contra certius ducem, impulsum esse Spiritus sancti, qui *Spiritus Consilij* appellatur, id quod concipitur, ac decernitur antea ab Oecumenica Synodo, in eodem sancto Spiritu congregata, quàm id, quod in mentem venit Episcopo priuato, & per speciem casus, & cui postmodum aliorum voces accedunt. id quod spectat ad rationem: sed quod spectat ad rem ipsam, longè aberrat à vero id quod dicit, semper in veteribus Synodis huiusmodi acclamationes ex impetu repentino fuisse profectas, cum videri possit in multis Sessionibus octauæ Concilij Oecumenici, ac præsertim in fine octauæ actionis, eas ex præmeditatione conuentus processisse.

Alterum est, susceptam fuisse curam à Lotharingo, non solum ut præcipuas ipse partes exerceret in acclamationibus componendis, sed etiam in illis recitandis, quod vniuersæ leuitati ac vanitati illi versum fuit: parumque condecens huiusmodi Præsulem ac Principem habitum est, ipsum fungi munere, quod potius Diacono Concilij congruebat, nedum Archiepiscopo & Cardinali tam præcipuo. Equidem cum illius temporis monumenta peruoluerem, in hanc communem leuitatis opinionem non offendidi, quin comperi communem erga Lotharingum plausum ex hoc ipso quod gesserat. Satis sit ad Galli defensionem, quod ita de eo scribat tum ex suo tum ex aliorum iudicio Hispanus vir, illustri etiam ortus genere, adeoque idoneus cognitor & æstimator decori, nimirum sæpè memoratus Petrus Consaluis de Mendoza Episcopus

scopus Salmanticensis. Enimuerò non modicæ temeritatis fuit, hominem è vulgi fece natum, cuiusmodi Suavis erat (quod cùm eius culpa non sit, illi sanè non exprobrassem, nisi vbi culpam eius temeritatis id auget) hominem inquam è vili plebe ad priuata claustra transgressum, & ductâ semper in illis vitâ, iudicem se constituere eorum quæ Principes deceant; & prætentâ larvâ consuetâ vniuersalis famæ, confidenter audere tamquam vitiosum carpere aut in cognoscenda aut in retinenda dignitate, dum tam adspetabilis ac præconcepta celebritas ageretur, Principem natalibus, dignitate & æstimatione inter primarios, qui tunc in Europa splenderent. Quinam autem Diaconi partes erant ea præcinere, quibus non mulicrum chorus, sed Oecumenica totius Ecclesiæ Synodus responsura erat? Quod nōne legimus accidisse octauo Concilio Oecumenico, sicuti nuper narratum est: quin absolutâ functione Hymnum consuetum in Dei laudes non cantor quispiam^d, sed Legatorum Princeps præcinit, vt statim dicetur.

^d Diarium.

13 Denique Præsides singulis præceperunt, iniectâ anathematis pœnâ, ne discerent antequam subscripsissent, aut publicis tabulis integrum Concilij tenorem comprobassent. Promotor cunctos scribas, qui aderant, iussit eam actionem in tabulas referre. Moronus canticum, de quo paulò antè diximus, præcinuit: quo absoluto ad Patres conuersus, ipsis benè precatus est, ac dixit: *Ite in pace.* Decreta Concilij simul collecta, & in legitimam formam deducta à Massarello & à scribis, subscriptionem, prout imperatum fuerat, exceperunt; eorumque qui subscripserunt nomina fuere ducenta quinquaginta quinque. Quatuor Legati, alij duo Cardinales, tres Patriarchæ (inter quos Historicus Morosinus^e connumerat imprudenter loco Barbari Grimani, qui numquam ad vllam Synodi actionem admissus est) viginti quinque Archiepiscopi, centum sexaginta octo Episcopi, triginta nouem Procuratores hominum absentium cum legitimis mandatis, septem Abbates, vnus Clarualentis, quatuor Cassinates, sextus Cluniacensis, septimus è villa Bertranda in prouincia Tarraconensi Hispaniæ. Duo Abbates Galli dogmata Fidei absolutè comprobantes, ad sanctiones disciplinæ tantùm dixerunt, Se prompto esse animo ad illis parendum. Septem quoque Religiosorum Ordinum Generales consenserunt, nimirum Ordinis Prædicatorum, Minorum Obseruantium, & Minorum Conuentualium, Eremitarum, Seruorum B. Virginis, Carmelitarum, & Iesuitarum. Cuncti ad verbum *subscripsi*, addiderunt, *definiem.*

^e Lib. 2.

1563. *definiendo*, exceptis Procuratoribus quatenus Procuratores, utpote quibus numquam suffragij ius concessum est.

Perfistebatur in proposito, ut Oratores quoque subscriberent, ser- uato eodem scripturæ ac aduentus ordine. Quamquam enim ex absentia Gallorum Oratorum pretium illius solemnis actionis mi- nueretur; tamen ad dignitatem firmitatemque Synodi conducere videbatur, si saltem ij qui aderant, tamquam suorum Princi- pum personam agentes, illam acciperent; adeoque ipsius acce- ptionem in eorundem ditionibus certiore redderent: sed im- petrari non potuit, ut Lunensis aliâ quàm hac formâ sub condi- tione subscriberet ⁶, *reseruato Regis Catholici assensu*. Huiusce rei con- ficius Suauis extruit verisimile supra verum: sed illi accidit in hoc id quod solent Iuris periti dicere: Similem non esse rem ipsam, cui similis ille est. Sic igitur narrat: *Et quamuis fuerat decretum, ut Oratores infra Patres subscriberent, contrarium tunc susceptum est consi- lium ob plures causas: prima fuit, quoniam cum Orator Gallicus non adesset, ubi conspecta fuissent aliorum subscripta nomina, & non Gallici, declaratio quadam fuisset, à Gallis non recipi Concilium. Altera, quia Lunensis men- tem suam patefecerat, se nolle absolute subscribere, sed cum retentâ sibi ad id facultate, propter quod terminationi Synodi Rex non consenserat. Legati vero vulgarunt, cum in more positum esset, ut non nisi ab obtinentibus ius suffragij subscriberentur Decreta, insuetum fuisset si subscriberent Ora- tores.*

⁶ 6. Decem-
bris 1563 &
tabulæ sunt
in Actis au-
thenticis
Arcis Æliæ,
& cuncta
narrantur in
Diario Ser-
uantij.

Contrarium omnino peractum est: biduò post absolutam Syn- odum, Oratorum, qui Tridenti aderant, excepto Lunensi qui recusauit, habitæ sunt acceptiones amplissimâ formâ ⁶, & subscri- ptiones sub Actis in authenticis tabulis, quæ seiunctæ sunt à subscri- ptionibus Patrum. Atque hoc posito existimatum est aptius ad eui- tandam æmulationem ordinis, si seruaretur in acceptionibus & sub- scriptionibus non ordo aduentus secundum prius decretum, sed aliquo modo consuetus sedendi ordo. Et præterea Heluetiorum acceptio in alijs tabulis posita est, & ab alio scriba signata, cuius rei causam equidem ignoro. Atque ita quatuor tabulæ formatæ sunt, aliæ, quæ acceptionem omnium Oratorum Ecclesiasticorum con- tinebant, hoc est Cæsarianorum, & tamquam gerentium personam Cæsaris, & tamquam gerentium personam Regis ac Principis he- reditarij; Poloni, Sabaudi, Florentini, ac Hierosolymitani. Sed inter hos oportuit ut laicus quidam apponeretur, quippe Ecclesia- stici collega; fuit hic Sigismundus Tonus Orator Cæsareus, socius Archiepiscopi Pragensis; vnde tamen difficultas orta non est, cum de

de prerogatiua contentio cum eo nemini esset. In alijs tabulis scripta fuit acceptio Ioachimi Abbatis Valdensis, tamquam Oratoris ab vniuerso Heluetiorum Clero missi. In tertijs firmata fuit acceptio Oratoris Lusitani ac Veneti, nimirum Nicolai à Ponte, cum Dandalus tunc abesset. In vltima relata est comprobatio Melchioris Luffij, Oratoris Pagorum Heluetiorum Catholicorum. Cuncti verò suorum Principum nomine fidem obstrinxerunt. Quòd si huiusmodi subscriptiones non intpexit Suavis impressas in volumine Concilij; neque pariter vidit subscriptiones Patrum ac Procuratorum ibidem impressas, sed mera nomina eorum, qui quocumque modo interfuerant. Nollem vt quispiam fortasse hinc argueret, illum ex eo hominum genere fuisse, qui rerum omnium, quæ sub sensum non cadunt, veritatem negant.

1563.

C A P V T IX.

Duorum Legatorum reditus Romam, & cur non omnium. Concilium in Senatu confirmatum à Pontifice; & eiusdem studia, vt integrè obseruaretur. Quæ depingit in hoc Suavis, confutata. Declaratio temporis, ex quo Synodus obstringere incipiebat. Læticia Catholicorum ob eam confirmationem; & gratulationes cum Pontifice habitæ à Lusitano Rege, qui plenam obseruationem Concilij in cunctis suis ditionibus præcipit.

Leuamen incredibile infirmæ Pontificis valetudini attulere conclusionis nuntij, adeò vt nolisset profectò eo morbo carere, qui Ecclesiæ tam salutaris euaserat. Cùm autem nondum confirmatis esset viribus ad habendum Senatum, illicò cœtum Senatorium coëgit duodecimo Decembris ^a, vbi de prospero

^a A Ra Cōst. stor. 1.2. Decembris.

successu Collegium edocuit, statuitque, vt idibus eiusdem mensis grates Deo persoluerentur solemnibus supplicationibus à S. Petri Basilica ad templum S. Mariæ supra Mineruam, quibus amplas Indulgentias concessit.

² Interim Tridento discesserant ij qui conuenerant, & Præsides, qui decem aureorum millia distribuerant ^b Magistratibus, & egenis Episcopis ad reditus sumptum: simulque significarant ^c varijs Episcopis, tum Transmontanis, tum Italis, ea quæ Pontifex indulserat antegressis eorum petitionibus: præcipuè verò Præsulibus,

^b Diarium. ^c Extat in duabus litteris Borrom. ad Legatos 4. Decembris 1563.

Pars III.

Q9999

Theolo-